

DÉLMAGYARORSZÁG

75. évfolyam, 275. szám
1985. november 23., szombat

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 2.20 forint

Genf: józan párbeszéd

Tekintetbe véve, hogy a két nagyhatalom kormányai között még a legközelebbi múltban is szinte mindennaposak voltak a nyilvános diplomáciai és egyéb súrlódások, a genfi létkör mindenképpen változást jelent. Változást elsősorban a hivatalos amerikai politikában: ugyanaz a Ronald Reagan, aki nemrég még az 50-es évek hidegháborúja óta nem használta szélsőséges hangnemből támadta a Szovjetuniót, kétségbe vonva annak létezési jogát is, ezúttal — a világ sok százezer tévézőjének személtára — kifejezetten szíves hangnemből folytatott beható érdemi, személyes tárgyalásokat a másik világhatalom vezető képviselőjével.

Az amerikai elnök — amint már elődei is — a jelek szerint fontosnak tartja a személyes kapcsolatot a Szovjetunió vezetőjével. Ebben nyilván találkozik Mihail Gorbacsov véleményével, aki készen volt az eredetileg tervezettnél jóval hosszabb, négyhetes tárgyalásokra. Ugyanakkor mindkét fél tudatában volt annak, hogy a nyílt, személyes eszmecsere (valójában időnként heves viták) mellett az esetleges közlekedési pontok, tervek konkrét megfogalmazására is szükség van. Ez lesz az illetékes minisztériumok, valamint a szakértőkből álló küldöttségek feladata a jövőben, elsősorban a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokon.

Amint mértékadó körökben meg a csúcstalálkozó előtt mindkét oldalon rámutattak: a találkozó, az összesen mégis csak viszonylag rövid — 8-10 óra — tárgyalások eredményességének mértéke csak a következő időszakban fog megmutatkozni. Mindenekelőtt abban, előrehaladnak-e majd a legfontosabb kérdésben, a fegyverzetkorlátozásban.

A genfi tárgyalások során már tavasszal kiderülhet, hogy van-e lehetőség érdemi haladásra. Ugyanígy jelezheti a két nagyhatalom viszonyának javulását, ha például lendületet kapnak az egy helyben topogó bécsi haderő-csökkenési tárgyalások, ha sikerrel vezet a stockholmi konferencia. Nemkülönböztetve közvetlen kihátása lehet, ha legalább bizonyos mértékű együttműködés alakul ki a nagyhatalmak között a közel-keleti kérdésekben, ha megérkezik az Egyesült Államok középkeletiek beavatkozása, ha nagyobb hangsúlyt kap a tárgyalásos rendezés Afganisztánnal kapcsolatban.

Amerikai kormánykörökben sem vonják kétségbe, hogy a Szovjetunió — elvi politikája alapján — gyakorlati katonai és gazdaságpolitikai okokból is keresi a kiegyezést, s a kölcsönös előnyök és engedmények alapján hajlandó megengedni a fegyverzetkorlátozásban csakúgy, mint más vitás kérdésekben. Reagan elnök „mosolyoffenzívája”, a jó genfi létkör ellenére azonban változatlanul bizonytalan, hogy az elnök mögött álló, szélsőségesen maradi szovjetellenes körök, az amerikai kormányon belül és kívül, mennyire engednek majd folytatni a Genfben éppen csak megkezdett utat. Reagan elnök személyes népszerűsége hazájában ugyan változatlan, ugyanilyen népszerűsége az ellen-ségesség, vagy legalábbis bizalmatlanság a Szovjetunióval szemben — annak a politikának, propagandának egyenes következményeként, amelynek a Reagan-kormány első öt évében folytatott.

A jelenlegi vonalat támogató tanácsadói előtt tehát rendkívül nehéz feladat áll. A következő időszak mutatja majd meg, képesek lesznek-e a Genfben nyitott uton tovább menni — illetve, akarják-e valóban ezt az utat, amely az erőpolitika hívei körében népszerűtlen döntéseket igényel majd.

Heltai András

Főlavatták az M5-ös első szakaszát

Pénteken átadták a magyarszabasi autópálya első szakaszát, amely 11,8-es és 30,1-es kilométeres szakaszokból áll. A két szakasz közötti szakaszát a főváros és Kecskemét, illetve Szeged között. Az új út tehermentesíti a rendkívül zsúfolt 5-ös számú főútvonalat, s Budapesttől 170 kilométerre felel meg a főváros és Kecskemét közötti közlekedési gondjainak enyhítéséhez.

A kétszer kétsávos autópálya tervei 1977-ben készültek el, a még ugyanabban az évben megkezdett kivitelezést kezdetben teljes keresztmetszetben folytatták, de a fejlesztési források csökkenése miatt 1981-től csak a fél pályát építették tovább. A beruházás első ütemének megfelelően **felavatták** a

11,8-es és 30,1-es kilométeres szakaszok közötti kétsávos autópályát. Elkészült a 30,1-től az 52,7 kilométeres szakaszra vezető út is, de ez csupán kétsávos, fél autópálya. Az átadott pálya építése során a munkások 3 millió köbméter földet mozgattak meg, s huszonnégy hidat készítettek el, összesen

több mint 15 ezer négyzetméter alapterülettel.

Az Elnöki Tanács **Bánóczy Istvánnak**, a Közlekedési Minisztérium főmunkatársának, az autópálya-hálózatok tervezésében kifejtett tevékenységért a Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetéssel adományozta. (MTI)

Idegenforgalmunk és Japán

Az IBUSZ a Hungarohivatal, a Danubius és a Malév Air Tours képviselői a magyar idegenforgalmi programjai mellett a jövő évi Budapesti Tavasz Fesztivál és a Liszt-év eseményeit is népszerűsítik (MTI)

Az Országos Idegenforgalmi Hivatal vednöksége alatt kiállított magyar vállalatok hazánk idegenforgalmi programjai mellett a jövő évi Budapesti Tavasz Fesztivál és a Liszt-év eseményeit is népszerűsítik (MTI)

Jó helyre került a pénz

A szövetkezetek beruházásairól

Több mint egymilliárd forintot költöttek fejlesztésre a megye ipari szövetkezetei a végehez közeledő ötéves tervben. A beruházások értéke 800 millió, a forgóalap-bővítésé pedig 250 millió forint volt. Hogy mi lett ki belőle? Például a Medikémia Szövetkezet végleges telephelye; az Universal központi telephelyének teljes rekonstrukciója, a munkafeltételek korszerűsítése. **Korszerűbb lett a Szegedi Építőipari Szövetkezet telephelye, a szövetkezeti építők gépeket vásároltak, ingatlant a telepük növeléséhez. Új rektár létesült a Szavafémnél, befejeződött a Szegedi Ruházati Szövetkezet központi telephelyének építése. Huszonöt millió forintnál alacsonyabb összegű beruházást jó néhány szövetkezet végrehajtott.**

A szövetkezeti ipar mindent összevetve gyorsabban fejlődött az állami iparnál. Ennek alapja a termelés, hiszen csak akkor nyílik lehetőség a beruházásra, ha az adott szövetkezet jól dolgozik, kigazdálkodik a rávalóval. Még azokban az esetekben is, amikor jelentős hitellel vagy támogatással valósult meg a beruházás, alaposan megvizsgálták a kollektív gazdálkodását és a fejlesztéssel várható gazdasági eredményeket. Ebből a szempontból jelentős lehet a fejlesztési források megoszlása. Az egymilliárd-ötvenmillió forintos végösszegekből 552 millió jött össze a szövetkezetek saját fejlesztési alapjából. Az OKISZ közös fejlesztési alapja 178 millió, a megyei szövetség 195 millió összeggel szállt be a fejlesztésbe.

Az állóeszközök bruttó értéke az év végére eléri az 1 milliárd 300 ezer forintot. Ez 56 százalékkal nagyobb, mint 1980-ban. A forgóeszközök értéke várhatóan 51 százalékkal emelkedik az év végére. A beruházási pénzeket építkezésre és gépekre szökták főként költeni. A

legnagyobb értéket a Medikémia beruházása képviseli, amely a termelői szövetkezetek vége felé elkészült, a központi terv pedig csak az első ütem befejezésével számolt. Nem éri viszont el a tervezett szintet a gépi beruházások megvalósulása. Az év második felében ugyanis a rossz gazdasági eredmények miatt visszafogták a tőkés behozatalt, s nem érkezhetett meg jó néhány gép, amire pedig számítottak a szövetkezetek. Tőkés és szocialista piacokra 90—90 millió forintért exportáltak gépeket a megye szövetkezetei, a hazai gyártóktól pedig 110 millióért vásároltak.

Sok ez vagy kevés? Nem elég a gazdaság más szektoraihoz képest jónak mondható. A jelenlegi gazdasági helyzetben ugyan is a műszaki fejlesztés finanszírozása a legtöbb állami vállalatnál súlyos anyagi nehézségekbe ütközött. Ezért is jó, hogy a szövetkezetek vegső soron teljesíteni tudták fejlesztési terveiket, jó néhányuknál meg-

újulnak a termelőeszközök s ez jó lehetőséget jelent a következő tervidőszak feladatainak megoldására.

Volt olyan beruházás is, amit terveztek, de nem valósulhatott meg. A Tömecikk Készítő Ipari Szövetkezetnek például az előirányzatok szerint ki kellett volna költöznie az iparövezetbe, de ez olyan sokba került volna, hogy nem akadt rá elegendő anyagi fedezet. A Szegedi Szűcs- és Szabóipari Szövetkezet Jókai utcában szeretett volna szőrmeházati szalont nyitni, de erről a szándékukról végleg letettek.

A várható főbb termelési adatok bizonyítják jó helyre kerültek a beruházási összegek: a szövetkezeti ipar termelése öt év alatt várhatóan 41 százalékkal, a lakossági szolgáltatás 29 százalékkal nőtt. A nyereség növekedése 50 százalékos. Mindezt úgy érték el a szövetkezetek, hogy 2800-zal kevesebben dolgoznak ma üzemeikben, mint 1980-ban.

Elméleti tanácskozás

A szekcióvezetők beszámolójával fejeződött be pénteken a pártdemokrácia helyzetét és fejlesztésének feladatait megvitató **kétnapos országos elméleti tanácskozás**. Az MSZMP KB párt-és tömegszervezetek osztálya, agitációs és propagandaszakálya, valamint politikai főiskolája — **Németh Károlynak**, az MSZMP főtájtárhelyettesének csütörtöki vitaindító előadását követően — **húsz korreferátum hangzott el.**

Lakatos Ernő, az MSZMP KB agitációs és propagandaosztályának vezetője mondott zárszót a tanácskozás befejezésekor. Hangsúlyozta, hogy a jelenlévő pártmunkásoknak, elméleti szakembereknek, a marxizmus-leninizmus oktatóinak, illetve a tömegkommunikációs intézmények vezetőinek mostani munkájában szerencsésen **találkozott az elmélet és a gyakorlat. A párt életében e témában első ízben megrendezett tanácskozás nem zárul le, hiszen a szocialista demokrácia szélesítése a párt történelmi programja.**

Befejeződött a nemzetközi jogászkonferencia Szegeden

A Magyar Jogász Szövetség büntetőjogi bizottsága és Csongrád megyei szervezete, valamint a JATE jogtudományi kara a fiatalkori bűnözés okairól és visszaszorításáról kétnapos nemzetközi konferenciát rendezett Szegeden, ami tegnapi este ért véget. A tanácskozáson a jogtudomány elméleti professzorain kívül részt vettek a gyakorlati szakemberek is. A konferencián előadást tartottak a csehszlovák, bolgár és lengyel jogtudósok is. A kétnapos tanácskozás tanulságairól, célkitűzéseiről kértünk interjút **Kereszty Béla** Csongrád megyei főügyesztől, a Magyar Jogász Szövetség büntetőjogi bizottságának tagjától, aki a tanácskozás szervezőbizottságának vezetője volt.

Azzal a céllal szerveztük a konferenciát, hogy a fiatalkori bűnözés magyar és nemzetközi helyzetét értékelje. Így a magyar szakembereknek betekintési lehetőséget biztosítottunk a külföldi tanulságok megismerésére. A nemzetközi jogásztársadalom képviselőit azt vártuk, hogy elmondják azokat a módszereket, amelyeket hazájukban meghonosítottak, a fiatalkori bűnözés visszaszorítására. Ez jól sikerült, mert a különböző országok tudósai feltárták azokat az ellentmondásokat, amelyek nem szűkíthetők le csak a bűnözők szervezeteire, hiszen ide tartoznak az iskolák, munkahelyek, a gyermek- és ifjúkalmozók, a gyámügyesek, és hosszasan sorolhatnánk még a különböző intézményeket.

Milyen hiányosságokat tárt fel a konferencia ebben az országban érintő témában? A bűnmegelőzésre hivatott intézmények nem tud-

tak olyan új módszereket, ötleteket ismertetni, amelyekről azt remélnék, hogy a prevenció hatásfoka növekszik. A deviáns fiatalok-kaj foglalkozó intézetek egymástól eléggé különöülve működnek és ezért hatékonyságuk nem megfelelő. Ezt a széttagoltságot kellene megszüntetni, hiszen az eredményes munkához keretnek a szervezeti keretek. Társadalmunk nagyon keveset tud az iskolai nevelőmunka hiányosságairól. Ezt nem azt szeretném mondani, hogy a pedagógusok felelősek a deviáns fiatalokért. Hiszen ott a család, és a családi élet ellentmondásait nagyon sok előadó feltárta. Többben hangsúlyozták, meg kellene találni annak módját, hogy az anya szerepe jobban érvényesüljön úgy, hogy kevesebb órában dolgozzanak a nők munkahelyeiken, vagy kénytelenül foglalkoztassák a gyentébb nemet. Szomorú megállapítás a konferenciának, hogy az iskolai végzettség elértéktelenedik a bűnözéssel való összefüggésben. Büntetőjogászok azt remélték, hogy ha többen elvégzik a középiskolát, csökken a bűnözés aránya. Sajnos, ez nem így van, és egyre inkább új deviáns magatartási formákkal, mint a kábítószerrel szemben ismerkedünk meg. Egyébként a kábítószerrel szemben a fiatalok beilleszkedési zavarait kell minél gyorsabban tisztázni. A konferencia anyaga — az előadások, korreferátumok — magyar és orosz nyelven megjelenik a JATE jogtudományi karának gondozásában.

H. M.